

Acc.nr. Uppt.nr,
Birger Andersson, Sk Albo hd

Om en havande kvinna blev skrämnd genom häftigt tilltal, dun-
der eller dyl. skulle man utan hennes vetskap ställa om att
hon sedan hon fått barnet, blev skrämnd på samma sätt. Hon skul-
le då genast "lägga barnet till vårtan" och ge det av "skräms-
selmjölken."

Folkminnesarkivet, Lund

117
117
482

Acc.nr. Uppt.nr,
Birger Andersson, Sk Albo hd

En kvinna som hette Anna-Stina vid "Stubbäret" blev överkörd
av en, som hette Holmgren, vid kyrkan, och dottern som hon
fick var aldrig riktigt klok.

118.
118

Folkminnesarkivet, Lund

482

Acc.nr.	Uppt.nr.
Birger Andersson,	Sk Albo hd

En annan kvinna, som skulle gå till sin man på mosen med mosa-
middag blev skrämd av en hund, som lade tassarna på axlarna
på henne och hennes son var också litet besynnerlig.

Acc.nr. Uppt.nr.
Birger Andersson, Sk Albo hd

Hanna Gustavs blev skrämd av en höna när hon gick med sin äls

te påg. Hon såg när de skulle fånga en höna och den slog med vingarna och grep om handen med klorna. När pojken föddes hade han liksom hönsfötter bredvid händerna. Men det botade en gubbe(Ola Pers?)

Han tog en höna och krängde hjärtat ur henne medan hon levde Så lade han genast hjärtat i vatten. Där fick det ligga tills det hade slutat att slå. Så fick pojken dricka vattnet. Och så småningom försvann lytet.

Acc.nr. Uppt.nr.
Birger Andersson, Sk Albo hd

Hon fick ej heller äta den s.k. "fisteln" i fårabenet. Fisteln är en liten rund (brosk?)- bit med en svart knuta som finns i fotleden hos får. Fanns det havande kvinnor i huset till såg man noga att fisteln blev bortkastad. Varför visste mor C. ej.

acc.nr.

Uppt.nr.

Birger Andersson,

Sk Albo hd

Harskåret(harmynthet) får man om ens mor sett en hare grina
när hon gick med en.

Margareta Jöns Nils kom en gång när hon gick med barn gående på landsvägen. Så mötte hon en skjuts och på den stod ett får som hade harskåret och fåret såg rakt på henne. Och därför blev hennes pojke harmynt.

Folkminnesarkivet, Lund

482

122
122

Acc.nr. Uppt.nr.
Mir er Andersson, Sk Albo hd

Mor Cissa brukade lägga den högra strumpan om halsen med
socken närmast halsen. Om strumpan var blöt av fotsvett
var medlet ändå verksammare.

2

Acc.nr. Uppt.nr.
Birger Andersson, Sk Albo hd

En havande kvinna bör särskildt akta sig för skrämsel o. d.
under första, mellersta och sista månaderna av havandeskapet
Under dessa s.k. vulemånader var fostret särskildt mottagligt
mot skrämsel o.d.

482

124
124

Folkminnesarkivet, Lund

Acc.nr.	Uppt.nr.
Birger Andersson,	Sk Albo hd

En havande kvinna fick ej äta fiskhuvuden, för då kunde barnet hennes bli vindögat.

125
125

Folkminnesarkivet, Lund

482

Doc.nr. Uppt.nr,
Birger Andersson, Sk Albo hd

Vårtor kallade C.F. för liktornar. De kunde knytas bort. Den som kunde den konsten knöt en knut över vårtan. Hur man knöt den visste hon inte.

482 126
126

Folkminnesarkivet, Lund

Rec.nr. Uppt.nr,
Birger Andersson, Sk Albo hd

Ett annat sätt: man droppade skevann på. (skedvatten)

Acc.nr. Uppt.nr.
Birger Andersson, Sk Albo hd

Hon berättade också att en vårta har tre rötter och kunde man döda dem, så försvann vårtan. Man tog då en "mässingeknappanål" som man körde ner i den första roten, sedan man tagit hättan av vårtan. Sedan surrade man ett par träsplittor fast vid nålen och lät den brinna, så att roten brändes av nålen. Sedan upprepades förfaringssättet med de andra två rötterna.

Folkminnesarkivet, Lund

128.
128

482

Acc.nr. Uppt.nr.
Birger Andersson, Sk Albo hd

Hon uppgav även att det fanns 9 slags vårtor (d.v.s. "liktor-
nar och "bullar (bölder)). Troligen föreligger förväxling
med skäverns 9 grenar.

129 / 29

Folkminnesarkivet, Lund

482

Acc.nr. Uppt.nr.
Birger Andersson, Sk Albo hd

Mot vårtor hjälpte också att taga regnvatten från en hålig
sten eller en "komoka" och stryka över vårtan.

130/30;

Folkminnesarkivet, Lund

482

Acc.nr. Uppt.nr.
Birger Andersson, Sk Albo hd

Man kunde stryka bort sjukdomar på ett lik, så att det tog
dem med i graven. Det kunde också taga med sig ~~shyrr~~.ohyra.

Acc.nr. Uppt.nr,
Birger Andersson, Sk Albo hd

1927

Om man fruktade, att någon skulle gå igen, stoppade man litet
linfrö i kistan. Då skulle den döde inte kunna spöka, förrän de
fröna växte upp, men det hände aldrig.

Acc.nr.

Uppt.nr.

Birger Andersson,

Sk Albo hd

482

Än i dag är det bruk att om en havande kvinna dör, får hon
med sig i graven en flaska vatten, en sax, bindor och annat hon
kan behöva vid förlossningen.

Acc.nr. Uppt.nr.
Birger Andersson, Sk Albo hd

Innan man lämnade gården höll någon släkting till den döde eller klockaren liktalet.Så sjöng man en psalm, läste Fader vår och Välsignelsen,varefter locket påspikades.Bärarna lyfte därefter baren med kistan på sina skuldror och tåget satte sig i rörelse. -Till bärare brukade man be några starka karar, som voro vana att bära.Mor C:s far som varit timmerhuggare och burit fannabränne,var ofta anlita.

När "liket lämnade gården," brukade man kasta det vatten som liket tvättats i,efter det,för att det ej skulle gå igen.

Acc.nr. Uppt.nr.
Bir_er Andersson, Sk Albo hd

Kistan beställdes hos bysnickaren, som gjorde den efter det mått han tog på liket. Runt kistan löpte en enkel list, några fransar eller andra prydnader förekom ej, utom att ett kors var skurit ned i locket över huvudet. F.ö. var kistan svartstruken och hade ej några fötter. En enkel kista betingade ett pris av 5 kr. Så mycket kostade också de kistor bysnickarna gjorde åt fattiggården.

482

acc.nr.

Uppt.nr.

Birger Andersson;

Sk Albo hd

Liket sveptes i ett lakan, om huvudet knöts ett band, med en rosett över hjässan. C:s morbror hade inte velat ha kluten om huvudet. Så länge den döde stod lik hade han en psalmbok under hakan eller på bröstet.

Acc.nr.

Uppt.nr.

Birger Andersson,

Sk Albo hd

Det var lyckligt, om prästen behövde lång tid att veckla ring-
en ur pappersomslaget, ju längre tid det tog, dess längre och
lyckligare blev äktenskapet. Mor C var en gång närvarande vid
en vigsel, där brudgummen hade l i n d a t ringen med papper,
för att det skulle ta längre tid för prästen att få fram den.

Acc.nr. Uppt.nr.
Birger Andersson, Sk Albo hd

482

Ett giftermål.---Johan Larsson hade en gård på en 1/16 del och när han blev gammal, delade han den mitt itu och gav älste sonen hälften. Han hade två pågar och tre töser. När han inte orkade sköta sin egen hälvt längre, skulle den säljas på auktion för ingen av döttrarna var gift, och den yngste sonen hade gård på annat håll.-----Men då kom den yngsta dottern ner till vårt en kväll och sa: "Nu ska far sälja."--"Ska de behövas," undrade min far, "nog kan du eller Bengta ta det efter honom, och jag tycker likasom att du är likast till det."--"Ja, men en har ju ingen kar," svarade Hanna."--"De ska jag skaffa te di," menade far.

Sen gick far och talade vid Annars, som var dräng hos naboen och var en hyggeli och bra kar, som hade sparat 1500 daler. Och han kom ner te vårt, och så gick där bud te Hanna, och när hon kom, så snackades hon och drängen ve, och så fick där gå ett bud

etter Hannas far, också blev det bestämt, att de skulle gifta
sej, och det behövde ingen av dem ångra, för Anners skötte går-
den, så den kunde hålla fyra kor och ett par småkräk och hygg-
liarre kar kunde Hanna aldrig fått.

Acc.nr. Uppt.nr.
Birger Andersson, Sk Albo hd

482

Ett enklare bröllop i Albo skildras av mor C.sålunda:

På bröllopsdagen samlades gästerna i brudens hem, där de först bjödos på kaffe. Sedan framlämnades förningen, som var avsedd att räcka i tre dagar. Den bestod vanligen av risengröt och spettkakor. Ibland kunde man i st. för färdiglagade rätter lämna gryn, mjöl, smör, kött, ägg o.s.v.

Vid färden till kyrkan åkte först förridare och blåsare, där-
efter bruden jämte en kvinnlig släkting, så brudgummen och en
av hans manliga anförvanter, slutligen kom det övriga följet ef-
ter rang.----Vid färden från kyrkan iaktogs samma ordning med
undantag av att bruden och brudgummen nu åkte tillsammans i förs-
ta vagnen.

Förridarna voro försedda med bränvin och ett glas. Det var nämn-
ligen sed att man skulle skjuta när följet drog förbi, och då skul-
le skytten ha en sup som tack för saluten.

M 482

140 / 40.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

482

Landskap: Skåne

Upptecknat av: Birger Andersson

Härad: Albo

Socken: S:t Olof

Berättat av: Cissa "Fjärdingsmans"

Uppteckningsår: 1927

Född år 1852

Innan man gick in i den nya bostaden skulle man kasta in
bröd, salt och lök, vilket också skulle läggas i alla hör-
nor, så skulle man trivas.

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

141/41.

482

Gick katten först in i huset, var det ett gott tecken.

SKåne

Albo

Sit. olof
1927

LUNDS UNIVERSITETS
FOLKMINNESARKIV

Myt as Birger Petersen 1442.

Benktas Cissa Fjerdingsman
född 1852. 482

Askan från den sista brasan på den gamla spisen skulle
tagas med till den nya, för välmågans skull.

Acc.nr.

Uppt.nr.

Birger Andersson, Sk Albo hd

Flickorna ställde sig i ring och höllo opp förklädena med händerna, så att förklädena bildade en påse. Man lät så en ring få vandra från det ena förklädet överi nästa, under det man sjöng:

gömma, gömma ringen,

saura, daura väl"

Inne i ringen gick under tiden en som skulle gissa sig till i vilket förkläde ringen för tillfället befann sig. Gissade han rätt fick den, hos vilken ringen fanns, börja gissa.

Acc.nr.

Uppt.nr.

Birger Andersson,

Sk Albo hd

Man lade en käpp mellan tvänne stolar som stodo med sätena mot varandra och på så långt avstånd från varandra att en person kunde sträcka benen längs käppen utan att behöva eller kunna nå någondra av stolarna med sin kropp. Käppen var rund och inte tjockare än att den kunde bära de lekande.

Leken tillgick så att en person satte sig på käppen med benen sträckta på och utefter den. I handen hade han en annan käpp, med vilken han ledigt kunde nå golvet. Med denna skulle han utan att falla av käppen, som han satt på, slå tre gånger till vänster och tre till höger, först en gång åt ena och sedan en gång åt det andra. Kunde han slå dessa slag, lika många som sömnen i en hästsjö, var han en god "skoblackafe". Därav lekens namn.

acc.nr. Uppt.nr.
Birger Andersson, Sk Albo hd

Skinnskompas dansades vid höstgillena. Man lade två pinnar i kors och ställde sig med en fot i var av två motstående vinklar och hoppade sedan över till de andra och så tillbaka igen under det man sjöng:

"Den som kan dansa skinnskompas,
den han ska dansa mycket raskt,
skinnskompas raskt.

(skinnskompas =
ital. cinque-passi, femsteg.)

Man skulle taga jord från den gamla stian och
lägga i den nya så att grisarna skulle trivas.

Folkminnesarkivet, Lund

482.

147/47

482

Acc.nr.

Uppt.nr.

Birger Andersson,

Sk Albo hd

Innan boskapen släpptes ut på vårbetet, gav man dem en potatis, i vilken var instucken en "gammal, stor ettöring". Om ettöringen blev kvar i magen skulle koen icke "hala blo." (*avser blod i urinen*).